

DE AFGANG VAN EEN OPGEBLAZEN SCHOUT

Wagenspel

door

FRITS KROES

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **DE AFGANG VAN EEN OPGEBLAZEN SCHOUT** gaan opvoeren, dienen in alle programma-boekjes, posters, advertenties, Facebook en eventuele andere publicaties de volledige titel(s) en naam van de oorspronkelijke auteur: **FRITS KROES** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2000 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **6** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U kunt gebruik maken van de aanvraag module op www.ibva.nl. Gebruik hiervoor uw aanvraag code (tevens bewijs van aankoop tekstboekjes bij uitgever), of via de mail/aanvraagkaart. Bij vragen kunt u informeren bij I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U kunt gebruik maken van de aanvraag module op www.ibva.nl of via de mail/aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% boete worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% boete verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

SCHOUT

MAAIKE - meid

HILDE - dochter schout

HANNE

DOKTER

KOSTER

MAAIKE: Vernonde... nonde... jubilata, zou mijn meester zeggen. Wat een dag: Ik heb moeten werken als zes trekpaarden. En dat alles voor drie stuivers per dag. Als het waar is dat God het meest van de armen houdt, dan ben ik zijn troetelkind. Tot overmaat van ramp komt mijn meester dadelijk weer thuis. Ai, dat wordt dan de hele dag naar zijn pijpen dansen en sidderen voor zijn geschreeuw. Dat zult ge meemaken. Hij is niet gemakkelijk, mijn meester, de schout van Onderdriel. Als ik u over hem moest gaan verhalen, voorwaar, binnen een half uur zou hier geen kip meer staan. Ik hou meer van hanen. Die kakelen minder en doen meer. Gekakeld wordt er genoeg in deze wereld. Werd er meer gedaan, mij dunkt; het zou er anders uitzien. Weet u: de wijsten zijn nog altijd de stommen.... want wie stom is....

SCHOUT: Stom ben jij, vermaledije meid.

MAAIKE: *(helpt hem met kleren uitdoen, laten zitten en verzorgt hem)*
Mijn heer en meester is weer goed van zinnen, naar ik hoor.

SCHOUT: Er zal heel wat water door de zee stromen eer jij iets zegt of doet wat zinnig is.

MAAIKE: Ik hou niet van water, heer schout. *(tot publiek)* Hij ook niet, dat kun je wel aan zijn neus zien.

SCHOUT: Schiet op. Ik wens goed verzorgd te worden. Daar betaal ik je voor.

MAAIKE: Ik pas de verzorging aan de hoogte van de betaling aan, heer.

SCHOUT: Zwijg, helse meid, of je wordt ontslagen.

MAAIKE: Zoveel geluk is voor mij niet weggelegd, goede meester.

SCHOUT: Je maakt me razend.

MAAIKE: *(tot publiek)* Hij begint goed warm te lopen. *(tot schout)* Hoe was de reis, heer?

SCHOUT: Verschrikkelijk.

MAAIKE: En de ontvangst?

SCHOUT: Beroerd.

MAAIKE: Het eten?

SCHOUT: Slecht.

MAAIKE: De drank?

SCHOUT: Bleekwater.

MAAIKE: En de vrouwtjes?

SCHOUT: Parbleu.

MAAIKE: Waren ze blau?

SCHOUT: Ze hadden niet zo'n grote mond als jij.

MAAIKE: Dus kwam er niet veel uit.

SCHOUT: Jij hebt niet wat zij hebben.

MAAIKE: Hun ouderdom, natuurlijk.

SCHOUT: Staak die meidenpraat. Ik wil eten.

MAAIKE: Het eten was daar slecht, zegt ge?

SCHOUT: Slechter dan hier kan het niet.

MAAIKE: Hoe komt mijn meester dan aan al dat vet?

SCHOUT: Mijn omvang is van geen gewicht.

MAAIKE: Een schout, zo zegt men, is zijn gewicht in goud waard. Arme meester. Dat gij nu juist van blik moest zijn.

SCHOUT: Ik ontsla je op staande voet.

MAAIKE: Goed, heer. Ik ga te voet. Jammer van de kippenpastei. Die neem ik mee.

SCHOUT: Kippenpastei?

MAAIKE: Nog malser dan een vrouwen kon(t) je het maar eens zien!

SCHOUT: Blijf!

MAAIKE: Moet ik nu gaan of blijven? Ik wil het wel weten.

SCHOUT: Kniel neer. Ik wil met mijn voeten omhoog rusten, zodat het bloed naar de hersenen kan stromen.

MAAIKE: *(knielt voor hem neer, zodat de schout zijn voeten op haar schouders kan leggen, door ze als een soort voetenbank te gebruiken)* Uw bloed naar uw hersenen? Dat zal veel tijd in beslag nemen. Ik ben uw voetveeg, meester.

SCHOUT: Dat doet goed.

MAAIKE: *(tot publiek)* Mij niet. Maar daar wordt niet over gesproken.

SCHOUT: Aaaaah! Mijn hersenen.

MAAIKE: Is het bloed al gearriveerd, heer?

SCHOUT: Zwijg.

MAAIKE: Zeg dat het opschiet. Ik val bijna flauw. Hebt ge jonkvrouwe Adelheid nog gesproken, meester? *(Schout maakt abrupte beweging waardoor Maaike valt)* Ai!

SCHOUT: Wat doet ge, stomme gans?

MAAIKE: Ik kus de grond uit dankbaarheid dat ik dit heb overleefd.

SCHOUT: Sta op. Wat weet gij van de jonkvrouwe?

MAAIKE: Ik weet dat gij haar graag ziet. Hebt ge haar gesproken?

SCHOUT: Gezien heb ik haar, gesproken niet. Ze hebben het bestaan haar aan het andere eind van de tafel te zetten bij de kwartierschout.

MAAIKE: Ze zat dus een kwartier van u vandaan.

SCHOUT: Ik laat hem vierendelen, die vrouwenjager.

MAAIKE: Dan heeft de jonkvrouw vier kwartieren. Daar is ze wel een uur zoet mee.

SCHOUT: Spot niet, anders zal een kastijding je loon zijn.

MAAIKE: Veel loon ben ik niet gewend, goedgevige heer.

SCHOUT: Dan zal ik je nu opslag geven. *(hij trekt haar op de knie en wil haar rokken optillen)*

MAAIKE: Doe me dat niet aan, meester. Mijn broek is in de was!

SCHOUT: Je bent niet alleen doortrapt, maar ook nog slecht. *(terwijl Maaïke uit haar netelige positie komt, valt er een brief uit haar decolleté, die de schout ontdekt)* Wat is dat voor een brief? *(leest)*
Aan mijn geliefde. Mijn lieveke mijn.

MAAIKE: Dat is fijn.

SCHOUT: Voor wie is dit bestemd?

MAAIKE: Mijn kop eraf als ik dat weet. *(tot publiek)* Morgen loop ik zonder kop rond.

SCHOUT: Gij zijt mijn levensader
zo schoon, doch ook zo scander.
Trots uw protserige vader....

MAAIKE: Nou hoort gij 't ook eens van een ander.

SCHOUT: Ik ben uwen slaaf in enen tastend rijk
versmelt in uwen kus,
zo gans hartstochtelijk.

MAAIKE: Sssst! Zachtjes!

SCHOUT: Hoort gij den wind ten teken,
ons harten blijven koud.
Mijn droom, zo vroeg verstreken
door een opgeblazen schout.
Wie heeft die onzin geschreven?

MAAIKE: Een brief door een oprecht mens geschreven, is meestal ondertekend.

SCHOUT: *(leest verder)*

Gij zijt mijn vogel, mijn kleine mus
een vurige kus van uwen Cornelius.

Hij is het. Cornelius. Nu ik Hilda, mijn vrome dochter, huisarrest heb gegeven opdat deze onverlaat haar niet kan overvallen, probeert hij het met zo'n liederlijk geschrift.

MAAIKE: Hij is niet geschikt.

SCHOUT: Op deze manier probeert die armoedzaaier nu mijn dochter in te palmen. Het zat hem niet lukken haar nog ooit te zien. Ik heb haar toegezegd aan Gerard Bonnefooi.

MAAIKE: Hij heet gewoon Grardje Bonnefooi.

SCHOUT: Daar zal ze gelukkig mee worden.

MAAIKE: Zo is dat, meester. Als gij zegt dat ze gelukkig wordt dan heeft ze dat maar te doen. Zin of geen zin.

SCHOUT: Bemoei je niet met mijn zaken en ga mijn dochter halen.

MAAIKE: U hoeft maar te schreeuwen en het gebeurt, heer.

SCHOUT: En vlug.

MAAIKE: Als de weerlicht, meester.

SCHOUT: Waarom sta je hier dan nog?

MAAIKE: Dat vraag ik me ook af.

SCHOUT: Verdwij, Maai.

MAAIKE: Als hij Maai zegt moet Maaike oppassen. Anders is ze zo de gebeten pier.

SCHOUT: Ik verwacht je binnen tien tellen terug.

MAAIKE: Wat ik u bidden mag, zorg dat gij de tel niet kwijt raakt.

SCHOUT: Zal ik je eens laten voelen hoe je je meester moet dienen?

MAAIKE: Voor zo'n dreigement ben ik erg gevoelig. Ik ga, heer. Ik sta dag en nacht voor u klaar. *(tot publiek)* Wat zou hij dat graag willen. *(af)*

SCHOUT: *(leest brief nog eens)* Mijn droom, zo vroeg verstreken door een opgeblazen schout. Daar zal hij spijt van hebben. Mij, de schout van Onderdriel zo te beledigen. Al mijn macht zal ik aanwenden om die blaaskaak zijn droom te verijdelen. Al moet ik mijn dochter er voor naar Iran brengen, hij zal haar nooit meer krijgen. Hij zal weten wat voor een macht een schout heeft. *(leest verder)* Een vurige kus van uwen Cornelius. Dat vuur zal ik wel eens blussen, mannetje. *(leest en herleest de brief knorrig)*

MAAIKE: Hilde. *(roept)* HILDE. Ze is weg. Hilde!! Hoe kan dat nu? Alles was zo goed afgesloten. *(tot publiek)* Hebben jullie haar soms gezien? Ze weegt tien pond zwaarder dan ik en is bijna even mooi. Ik durf zo nooit terug te gaan naar mijn meester. Ik heb het bevel gekregen zijn dochter bij hem te brengen. Het niet opvolgen van zijn bevel grenst aan doodsvrachting. Nog even en ze kunnen Limburgse kaas van me maken. Daar zitten ook Maaike's in. Hilde. Hilde, waar zit je dan toch?

HILDE: *(op)* Hier ben ik.

MAAIKE: Kom vlug. Ik heb iets heel stoms gedaan.

HILDE: Zoals altijd. *(schout luistert dit gesprek af)*

MAAIKE: Ja.... kom nou.

HILDE: Wat heb je gedaan?

MAAIKE: Ik heb een brief van Cornelius

HILDE: Eindelijk. Geef, vlug.

MAAIKE: ... laten vallen. Voor de voeten van uw vader.

HILDE: Heilige Cornelius.

MAAIKE: Heilig is hij nog niet, maar martelaar wordt hij beslist.

HILDE: Wat stond erin?

MAAIKE: Kom maar mee, dan kun je het horen. Of voelen, dat kan ook.

HILDE: Ik durf niet.

MAAIKE: Wat??? Ga jij op zij staan voor een man?

HILDE: Nee. Nooit. Maar wel voor mijn vader.

MAAIKE: Die is ook maar een mens.

HILDE: Nee. Hij is schout.

MAAIKE: Hoe heb ik het nu met je? Ik herken je niet meer. Is dat de jeugd van tegenwoordig? Moeten we het daarvan hebben om ons te ontworstelen aan de slavernij.

HILDE: Wat moet ik doen?

MAAIKE: Beginnen met te doen alsof je gelooft dat Cornelius die brief heeft geschreven.

HILDE: Heeft hij dat dan niet.

MAAIKE: Hij heeft veel in z'n vingers maar weinig hier. (*tikt op voorhoofd*) Je moet net doen of je toestemt in het huwelijk met die klooi van een Bonnefooi. Dat zal je vader mild stemmen. Hij trekt je huisarrest in en jij kunt Cornelius weer ontmoeten. Daar zal ik voor zorgen. Maar dan moet je niet bang zijn.

HILDE: Ik bang? Ik zal eens laten zien dat vrouwen hun verstand en hart op de juiste plaats hebben. En moed in overvloed.

MAAIKE: Op naar de beul van Onderdriel. (*tot publiek*) Zij heeft makkelijk praten. Mijn moed zit in mijn schoenen en mijn hart klopt in mijn keel. (*tot Hilde*) Wat sta je hier nu nog?

HILDE: Ik geloof toch dat ik een beetje bang ben.

MAAIKE: Vrees niet. Ik zal je bijstaan. (*geeft Hilde een zet*) Ei, ei! Wie staat mij bij?

SCHOUT: (*tot Hilde*) Ha! Ben je daar eindelijk? (*tot Maaike*) En jij ook?

MAAIKE: Ik kwam de appel naar de boom brengen. Vindt u het goed dat ik nu de boomgaard verlaat?

SCHOUT: Praat niet zo'n onzin en blijf hier. Ik heb je nodig.

MAAIKE: Dat dacht ik wel. (*tot publiek*) Als ik niet blijf, blijft hij nergens.

SCHOUT: (*tot Hilde*) Ken jij deze brief?

HILDE: Nee, vader. Dat kan ik zonder blozen zeggen. Ik heb die brief nooit gezien. Daar durf ik zelfs een eed op te doen.

MAAIKE: Daar durven wij een eed op te doen. Zowaar....

SCHOUT: Stop. Ik wens niet dat zijn naam wordt gebruikt voor zoiets onbenulligs.

HILDE: Ik zeg u toch dat ik deze brief niet gelezen heb. Hoe kan ik dan weten dat er iets onbenulligs in staat?

SCHOUT: Het is een liefdesbrief.

MAAIKE: Ooooh! Een liefdesbrief? Dat durft mijn meester iets onbenulligs te noemen. WIJ zouden ons moeten schamen ZIJN naam te gebruiken voor iets wat HIJ in de harten van de mensen heeft gelegd en wat mijn heer zo vaak misbruikt heeft?

SCHOUT: Jij wilt mij, je meester, in het bijzijn van mijn dochter, de les lezen? Je bent ontslagen.

MAAIKE: Dank u wel, heer. Ik wens u nog vele gezonde levensjaren. En veel plezier op uw feest van morgen. Er komen ruim honderd gasten.

SCHOUT: Blijf hier.

MAAIKE: *(tot publiek)* Een mens moet het recht hebben op zijn besluit terug te komen. Zo blijft de regering regeren en het volk morren. *(tot schout)* Hier ben ik weer, heer. Zijt ge nog steeds goed gezond?

SCHOUT: Ik wil van mijn dochter horen of deze brief voor haar bestemd is.

MAAIKE: Nee. Die brief is voor mij.

SCHOUT: Voor jou? Een liefdesbrief? Laat me niet lachen.

MAAIKE: Ik doe niet anders, meester. Zolang ik uw dienstmaagd ben, laat ik u niet lachen.

SCHOUT: Waarom zou Cornelius aan jou schrijven, terwijl iedereen weet dat hij op mijn dochter verliefd is.

MAAIKE: Was, meester. WAS. Hij is het nu niet meer. Ik moest hem elke dag berichten hoe zij in ballingschap verlepte.

HILDE: Ik verlepte niet. Ik kwijnde weg.

MAAIKE: Goed. Je kwijlde weg. Cornelius merkte hoe ik in vrijheid opbloeide en met de dag mooier werd en begroette mij met toenemende vreugde. Dat ik u trillen laat en gij mij doet verstillen, zei de dichter. Aldus geschiedde. Cornelius werd stil en ik trilde.

SCHOUT: Schaam jij je niet? God heeft de liefde geschapen voor JONGE mensen.

MAAIKE: Wat is jong? Tussen eenentwintig en dertig? Dan is mijn meester te beklagen met zijn zes...

SCHOUT: Zwijg. Is het waar, Hilde, wat Maaïke heeft gezegd?

HILDE: Hebt u haar ooit op een leugen betrappt?

MAAIKE: Nooit. Net zo min als ik mijn meester. Hij vergist zich wel eens maar dat komt door zijn leeftijd.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto